

2/2007

DK

UDLÆNDINGESERVICE

Menneskehandel (trafficking) i Nigeria

Rapport fra fact-finding mission til Lagos og Abuja, Nigeria

12. – 21. december 2006

København, marts 2007

Udlændingetjeneste

Ryesgade 53

2100 København Ø

Telefon: 35 36 66 00

Hjemmeside: www.nyidanmark.dk

E-mail: us@us.dk

Indholdsfortegnelse

Baggrund for missionen	2
1. Generelle forhold vedrørende menneskehandel i Nigeria.....	3
2. Rekruttering af ofre for menneskehandel.....	6
3. Intimidering af ofre for menneskehandel.....	8
4. Risiko for overgreb	9
4.1 Risiko for overgreb fra agenter og andre privatpersoner	9
4.1.1 NAPTIPs vidnebeskyttelsesprogram og efterforskning.....	11
4.2 Risiko for overgreb fra myndigheder eller slægtninge	12
5. Integrationsstøtte til returnerede ofre for menneskehandel.....	14
6. Samarbejde med NAPTIP og IOM	16
6.1 Norges samarbejde med IOM og NAPTIP	18
7. Konsulterede organisationer, myndigheder og personer.....	20
8. Anvendte forkortelser	21

Baggrund for missionen

I oktober-november 2004 gennemførte Udlændingesservice, Dokumentations- og Projektkontoret og det britiske Home Office, Immigration and Nationality Directorate, Country Information and Policy Unit, en fælles fact-finding mission til Nigeria. Mission er afrapporteret i Danish Immigration Service, *Report on human rights issues in Nigeria – Joint British-Danish fact-finding mission to Abuja and Lagos, Nigeria, 19 October – 2 November 2004*, Copenhagen, January 2005. Denne rapport indeholder blandt andet oplysninger om menneskehandel med kvinder i Nigeria (se afsnit 5, s. 39-47). Imidlertid har Udlændingesservice, på baggrund af problemets omfang besluttet, at foretage en opdatering af oplysningerne fra 2004 om menneskehandel med kvinder i Nigeria.

Nærværende rapport indeholder oplysninger om de eventuelle risici, som kvindelige ofre for menneskehandel kan stå over for i forbindelse med deres hjemkomst til Nigeria. Desuden indeholder rapporten oplysninger om beskyttelsesforhold og integrationsmuligheder i Nigeria for hjemvendte ofre for menneskehandel samt oplysninger om samarbejdsmuligheder med de nigerianske myndigheder, der arbejder med at bekæmpe menneskehandel i Nigeria.

Forud for missionen blev Flygtningenævnet, Rigspolitiets Udlændingeafdeling og Udenrigsministeriet anmodet om at fremkomme med eventuelle kommentarer og forslag til delegationens kommissorium. De indkomne forslag er blevet indarbejdet i delegationens kommissorium i det omfang, det har været muligt.

Medlemmerne af Referencegruppen om indhentelse af baggrundsoplysninger til asylsager er blevet orienteret om den planlagte mission til Nigeria og tilbudt at komme med eventuelle forslag til delegationens undersøgelser. De fremkomne forslag er ligeledes i videst muligt omfang søgt indarbejdet i delegationens kommissorium.

Delegationens rapport er ikke en fuldstændig fremstilling af forholdene for kvindelige ofre for menneskehandel i Nigeria, men indeholder alene sådanne oplysninger, som er fundet relevante i forhold til de konkrete opgaver, som Udlændingesservice varetager, herunder behandlingen af asylansøgninger fra nigerianske kvinder.

Det skal bemærkes, at missionen til Nigeria også havde som formål at indhente oplysninger om fængselsforhold i Nigeria. Oplysninger om disse forhold er afrapporteret i rapporten Udlændingesservice, *Fængselsforhold i Nigeria. Rapport fra fact-finding mission til Lagos og Abuja, Nigeria, 12. – 21. december 2006*.

Delegationen til Nigeria bestod af specialkonsulent Jens Weise Olesen og fuldmægtig Jan Olsen, begge Dokumentations- og Projektkontoret i Udlændingesservice. Missionen blev gennemført i perioden fra den 12. til den 21. december 2006.

1. Generelle forhold vedrørende menneskehandel i Nigeria

Delegationen til Nigeria afholdt møde med ledelsen af National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), der oplyste, at ofrene for menneskehandel i Nigeria hovedsageligt er kvinder og børn. Overgrebene mod ofrene omfatter blandt andet lange arbejdstider, social og mental isolation, psykologiske traumer, fysiske skader, sundhedsfarer, herunder fejlernæring og kønssygdomme samt voldtægt og dødsfald.

Omfanget af menneskehandel i Nigeria er nu blevet så stort, at det er en national ydmygelse og en international bekymring. Derfor arbejdes der nu hårdt på at bekæmpe problemet, som i alvorlig grad har skadet Nigerias omdømme i udlandet.

NAPTIP forklarede, at erkendelsen af problemets omfang har fået Nigerias regering til at tage en række initiativer til bekæmpelse af menneskehandel. Således blev der i 2003 lovgivet imod menneskehandel¹, og samme år blev NAPTIP oprettet med henblik på at håndhæve loven.

Ifølge Tommaso De Cataldo, Chief of Mission, International Organization for Migration (IOM), er NAPTIPs mandat i Nigeria ganske bredt, og det omfatter støtte til ofre for menneskehandel og efterforskning af sager mod agenter, der er involveret i menneskehandel, ligesom NAPTIP har kompetence til at føre sådanne sager for domstolene.

De Cataldo oplyste, at 22 ud af Nigerias 36 stater har nedsat arbejdsgrupper, der består af repræsentanter for kvindeministerierne og NAPTIP samt NGO'er. Idet ofre for menneskehandel kommer fra alle dele af Nigeria, er det planen, at alle 36 stater skal nedsætte sådanne arbejdsgrupper.

NAPTIPs hovedopgaver er at befri kvinder og børn fra menneskehandel, retsforfølge agenter, integrere ofrene i samfundet og gennemføre oplysningskampagner. NAPTIP pegede på, at det helt afgørende problem er integrationen af ofrene for menneskehandel i samfundet, idet befrielsen af ofrene for menneskehandel ikke i sig selv løser problemet. NAPTIP arbejder således med at modtage, huse og rådgive ofrene. Ofrene modtager desuden terapeutisk behandling hos NAPTIP, og de støttes i at returnere til deres hjemegn med henblik på en positiv integration.

NAPTIP forklarede videre, at man modtager forskellige kategorier af ofre for menneskehandel:

- udsendte fra vestlige lande, Saudi Arabien og afrikanske lande
- personer, der ved grænsen eller i lufthavnen er blevet identificeret som ofre umiddelbart forud for udrejsen af Nigeria
- personer, der er ofre for intern menneskehandel i Nigeria, herunder ofre for sexslaveri, tvangsægteskaber, tvangsarbejde, tiggervirksomhed, organsalg og salg af spædbørn.

Ofrene modtages alle af NAPTIP, hvis opgave det er at give ofrene den omsorg, der skal til, for at ofrene tør eller vil samarbejde med NAPTIP om rådgivning, rehabilitering og eventuel identifikation af agenter.

¹ *Trafficking in Persons (Prohibition) Law Enforcement and Administration Act, 2003.*

Menneskehandel (trafficking) i Nigeria

NAPTIP forklarede, at man opererer med en række kriterier for at identificere en person som værende et offer for menneskehandel. Personen skal således være mindreårig eller opfyldt et eller flere af nedenstående kriterier:

- personen er blevet solgt for penge
- personen står i gæld til agenten
- personens rejsedokumenter (pas, ID-kort eller andre rejsepapirer) er blevet inddraget af agenten
- personens bevægelsesfrihed er blevet stærkt begrænset eller helt nægtet
- personen eller dennes familie har været udsat for vold, trusler om vold eller anden form for intimidering
- agenten eller andre personer, der er involveret i menneskehandelen, har opnået en økonomisk eller anden form for gevinst ved at bedrage eller tvinge ofret
- personen har været udsat for psykisk eller seksuel udnyttelse
- personen blev stillet et andet arbejde i udsigt, end det som vedkommende rent faktisk blev tvunget til at udføre
- personen havde ikke kendskab til at arbejdet kunne inkludere opgaver, som gik ud over vedkommendes frie valg, inklusive seksuelle ydelser.

NAPTIP understregede, at kvinder, der er ofre for menneskehandel, skal defineres som ofre, uanset om de er rejst frivilligt og uden tvang. Dette skyldes, at kvinderne er under andres kontrol, mens de opholder sig i udlandet, og at de bliver udnyttet af disse. Normalt sker der det, at ofrene for menneskehandel bliver frataget deres pas, når de ankommer til eksempelvis Europa. NAPTIP henviste i øvrigt til FN's definition af menneskehandel, den såkaldte Palermo Protokol:

“(a) “Trafficking in persons” shall mean the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs;

(b) The consent of a victim of trafficking in persons to the intended exploitation set forth in subparagraph (a) of this article shall be irrelevant where any of the means set forth in subparagraph (a) have been used;

(c) The recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of a child for the purpose of exploitation shall be considered “trafficking in persons” even if this does not involve any of the means set forth in subparagraph (a) of this article;

(d) “Child” shall mean any person under eighteen years of age.”²

De Cataldo tilføjede, at ifølge *Trafficking in Persons (Prohibition) Law Enforcement and Administration Act, 2003*, er det i Nigeria alene NAPTIP, der afgør, hvem der er offer for menneskehandel. Såfremt en person efter NAPTIPs opfattelse ikke kan anses for omfattet af loven, overføres den pågældende fra NAPTIP til det normale sociale system i Nigeria.

Endelig oplyste De Cataldo, at det er vanskeligt at se et klart rejsemønster for så vidt angår ofre for menneskehandel, og den eneste mulighed for at danne sig et sådant billede er ved at få oplysningerne fra ofrene selv. De Cataldo fandt det dog svært at tro, at ofre for menneskehandel vil samarbejde med udenlandske myndigheder om at afsløre menneskehandel.

² United Nations General Assembly, *Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children*, Article 3 (a). (http://www.unodc.org/pdf/crime/a_res_55/res5525e.pdf)

2. Rekruttering af ofre for menneskehandel

Barth Onyema Nwanedo, Director, Caritas Nigeria, Catholic Secretariat of Nigeria, forklarede, at det er almindeligt, at familierne til de kvinder, der er ofre for menneskehandel, selv er aktivt involveret i rekrutteringen og hele arrangementet med agenter. Nogle familier pantsætter eller sælger ligefrem en del af deres landbrugsjord eller anden ejendom for at skaffe midler til at kunne sende en datter eller en kvindelig ægtefælle til Europa. Formålet er, at kvinden skal tjene penge til familien hjemme i Nigeria. Som regel er der tale om fattige familier, der dog er vidende om, at ofret arbejder om prostitueret. Som regel vil en sådan familie betragte det som et tab af en ellers lovende investering, såfremt den udsendte kvinde bliver tvunget til at vende hjem til Nigeria tidligere end planlagt.

Nwanedo forklarede videre, at det er et almindeligt forekommende fænomen i forbindelse med menneskehandel, at forældrene sikrer sig, at deres datter får et barn, førend hun sendes til Europa. Sådanne børnebørn er en kompensation for, at deres egen datter rejser bort. Det mest almindelige er, at ofrene for menneskehandel udrejser frivilligt men som regel i samarbejde med en agent. I nogle tilfælde kan der dog være tale om tvang, trusler eller pres fra agentens side. Imidlertid vurderede Nwanedo, at mindst 80% af alle ofre for menneskehandel deltager i dette helt frivilligt og bevidst om, at formålet med rejsen er at arbejde med prostitution.

Delegationen anmodede Nwanedo om, at gennemgå oplysningerne om menneskehandel i rapporten Danish Immigration Service, *Report on human rights issues in Nigeria – Joint British-Danish fact-finding mission to Abuja and Lagos, Nigeria, 19 October – 2 November 2004*, Copenhagen, January 2005. Nwanedo bekræftede samtlige oplysninger i rapporten, men ønskede imidlertid at tilføje, at den tid er forbi, hvor uskyldige piger lokkes af agenter til at rejse udenlands uden at være klar over, hvad de skal beskæftige sig med. I dag er det som regel ofrene selv, der opsøger agenterne, og nogle gange ligefrem betaler disse for at blive inkluderet på agenternes lister over de, der vil sendes til udlandet. Agenterne kan derfor vælge og vrage mellem mange kvinder, og agenterne vil derfor udvælge de mest attraktive. Løfter om rigdom i Europa og økonomiske vanskeligheder hjemme i Nigeria er hovedårsagen til, at unge kvinder drives i hænderne på agenter. Nwanedo forklarede, at dette forhold især gælder for piger, som netop har forladt skolen og som kun har udsigt til langvarig arbejdsløshed. Arbejdsløse piger eller unge kvinder har ofte vanskeligt ved at blive gift, og de ser derfor deres liv blive spildt. Så snart lejligheden byder sig, vil disse piger derfor rejse udenlands, også selvom dette indebærer et arbejde som prostitueret.

Nwanedo forklarede, at i de tilfælde, hvor en familie er involveret i menneskehandel, vil det normalt være den, som betaler for ofrets rejse til Europa. Forældrene sælger som nævnt måske et stykke jord eller anden ejendom for at kunne finansiere rejsen, og sådanne forældre finder det mange gange ikke nødvendigt at kontakte en agent for at organisere rejsen. De, som indgår en aftale med en agent, er som regel de, der ikke selv er i stand til at finansiere rejsen.

Nwanedo forklarede videre, at det som regel også er disse personer, som bringes til en *ju-ju* helligdom for at aflægge en hemmelig ed og sværge troskab over for en præst og agenten. Nwanedo understregede, at selv i disse tilfælde vil der ikke blive indgået nogen skriftlig aftale mellem agent og offer, idet en eventuel skriftlig aftale kan afsløre agenten for myndighederne.

Når en kvinde, der er offer for menneskehandel, ankommer til et land i Europa, vil agentens kontaktperson i dette land modtage kvinden og inddrage hendes pas. Herefter kan kvinden sendes

ud på gaden til prostitution. Dette er den normale procedure, og i mange tilfælde er kvinden klar over dette allerede førend hun forlader Nigeria. I andre tilfælde kan der være tale om, at kvinden og hendes familie er blevet bondefanget til at tro, at kvinden skal til Europa for at arbejde som *au pair* pige eller uddanne sig. Dette er dog sjældent tilfældet, og det normale er, at kvinden og hendes familie er klar over, at hun skal beskæftige sig som prostitueret i Europa.

Nwanedo forklarede, at det ofte er fattige og dermed sårbare familier, som lader deres døtre eller kvindelige ægtefæller rejse til Europa for at arbejde som prostituerede. De er lette ofre for agenteres løfter. Dertil kommer, at mange unge kvinder, der allerede er prostituerede i Nigeria for eksempel på hoteller eller på gaden, ofte drømmer om at komme til Europa for at arbejde som prostituerede. De forventer, at de i Europa kan tjene langt flere penge end i Nigeria og dermed opnå en højere levestandard og i det hele taget en mere attraktiv livsførelse.

Endelig oplyste Nwanedo, at når ofret for menneskehandel efterhånden har betalt sin gæld til agenten, og regnskabet er gjort op, er hun i princippet fri. Kvinden vil få udleveret sit pas og kan gøre, hvad hun ønsker. Perioden, hvor kvinden må afdrage på sin gæld, afhænger helt af, hvor meget hun kan tjene som prostitueret. Denne periode kan vare fra et til tre år og eventuelt længere.

NAPTIP bekræftede, at størstedelen af ofrene for menneskehandel rejser frivilligt til udlandet, og de er vidende om, at de skal arbejde som prostituerede. Baggrunden er den udbredte fattigdom i Nigeria, som betyder, at selv en fremtid som prostitueret i eksempelvis et europæisk land er bedre end livet i fattigdom i Nigeria. NAPTIP forklarede, at hovedparten af de kvinder, der bliver ofre for menneskehandel, kommer fra den fattigste del af befolkningen.

NAPTIP har erfaret, at agenter rekrutterer kvinder på gaden ved at henvende sig til mulige ofre og fortælle, at kvinderne kan tjene mange penge i Europa. Der er endog eksempler på, at agenter har sendt deres søstre eller andre nære kvindelige familiemedlemmer til udlandet for at arbejde som prostituerede.

NAPTIP tilføjede, at de seneste års oplysningskampagner og rygter har bidraget til, at flere og flere er bekendt med, at prostitution er det egentlige formål med opholdet i udlandet. Imidlertid er de fulde konsekvenser, det vil sige tabet af kontrol og bevægelsesfrihed og graden af udnyttelse, ikke klart for alle. Dertil kommer, at mange ofre ofte ikke selv erkender, at de i realiteten er under kontrol af andre personer, og i disse tilfælde kan man sige, at de er blevet narret ind i menneskehandel.

3. Intimidering af ofre for menneskehandel

NAPTIP oplyste, at de ofre for menneskehandel, der stammer fra Benin City i Edo State og tilhører Edo-folket samt de, der stammer fra Delta State i det sydlige Nigeria, normalt sværger en ed om tavshed ved en *ju-ju* helligdom. Eden indeholder desuden bestemmelser om, at den pågældende skal udvise lydighed, betale sin gæld, ikke stikke af og ikke afsløre navne på de agenter og andre, der er involveret i menneskehandel.

NAPTIP understregede, at de kvinder, som har aflagt en sådan ed, oprigtigt føler sig bundet af den, og de frygter for konsekvenserne ved at bryde eden ved for eksempel at fortælle NAPTIP om den eller ved at nægte at arbejde som prostituerede i udlandet. Denne frygt er den største forhindring for NAPTIPs efterforskning af sager vedrørende menneskehandel. NAPTIP tilføjede, at ofre for menneskehandel, som har aflagt en sådan ed, sandsynligvis aldrig vil fortælle om den til en dansk myndighed.

NAPTIP har i to tilfælde i 2005 ransaget sådanne *ju-ju* helligdomme i Edo State og arresteret præsterne. I forbindelse med ransagningerne af helligdommene fandt NAPTIP fortegnelser over personer, som havde besøgt de pågældende helligdomme, og fotografier af flere ofre for menneskehandel. Desuden fandt NAPTIP små pakker med negleafklip, pubeshår og menstruationsblod, der stammede fra de kvinder, der havde aflagt en ed ved helligdommene. Sådanne ransagninger gør det muligt for NAPTIP at få indblik i, hvordan dette aspekt ved menneskehandel fungerer.

NAPTIP forklarede, at formålet med at kvinderne deponerer disse intime ting er, at de dermed i deres egne opfattelse kommer under fuldstændig kontrol af *ju-ju* præsten. Traditionelle religiøse forestillinger er stadig både udbredte og stærke i Nigeria. De kvinder, som aflægger en ed ved en *ju-ju* helligdom, tror på, at de er bundet af eden, og de frygter for konsekvenserne ved at bryde den. NAPTIP oplyste, at der normalt ikke findes et naturligt tillidsforhold mellem agenten og den kvinde, som bliver offer for menneskehandel, hvorfor eden ved *ju-ju* helligdommen og kvindens gæld er agentens vigtigste kontrolmekanisme, gennem hvilken han kan styre kvinden.

Ved at ransage helligdommene og ved at konfiskere pakkerne med de intime ejendele bryder NAPTIP den ed, som de pågældende kvinder havde aflagt. NAPTIP oplyste, at ofre for menneskehandel, der har aflagt en ed, sandsynligvis føler, at eden bliver ophævet i kraft af, at deres intime ejendele bliver generhvervet. NAPTIP tilbyder ydermere kvinderne religiøs rådgivning og herunder bønnemøder med kristne præster. Det var NAPTIPs erfaring, at kvindernes frygt efter en tid bliver mindre. Ofre for menneskehandel, som bliver sendt tilbage til Nigeria, kan opholde sig på NAPTIPs modtagelsescentre i op til seks uger. Det er under dette ophold, at NAPTIP kan arbejde med at mindske den frygt, som kvinderne nærer ved at have brudt deres ed. Desuden tilbyder NAPTIP lægehjælp og rådgivning om, hvordan ofrene kommer videre i deres liv.

Nwanedo bekræftede, at agenter ofte intimiderer deres ofre i forbindelse med rekrutteringen i form af *ju-ju*.³ Agenter samarbejder således med *ju-ju* præster, som afskrækker ofrene for menneskehandel fra at komme tilbage til Nigeria, førend de har betalt deres gæld tilbage.

³ Yderligere oplysninger om hvorledes intimideringen finder sted kan findes i Danish Immigration Service, *Report on human rights issues in Nigeria – Joint British-Danish fact-finding mission to Abuja and Lagos, Nigeria*, 19 October – 2 November 2004, Copenhagen, January 2005, s. 40-41: 5.2. Contracting the victims.

4. Risiko for overgreb

4.1 Risiko for overgreb fra agenter og andre privatpersoner

De Cataldo vurderede, at nigerianske kvinder, der er ofre for menneskehandel, generelt ikke bliver udsat for konkret forfølgelse ved en tilbagevenden til Nigeria. Imidlertid kunne De Cataldo dog ikke helt udelukke, at såfremt et offer fortsat står i gæld til en agent, eller såfremt ofret vidner mod en agent, kan hun risikere at blive udsat for en form for repressalier fra agentens side. De Cataldo understregede dog, at den frygt, som disse kvinder giver udtryk for ved udsigten til at skulle vende hjem til Nigeria, er en subjektiv frygt. Kvinderne rejser til udlandet for at tjene penge ved for eksempel prostitution, og de har et meget stærkt ønske om ikke at vende tilbage til Nigeria, førend planlagt. Uanset hvor hårdt livet er i Europa som prostitueret og som offer for menneskehandel, er det stadig bedre end det liv, som kvinderne har udsigt til i Nigeria.

Nwanedo forklarede, at agenter, der står bag menneskehandel af kvinder fra Nigeria til Europa, som regel gennem deres kontakter i Europa er velinformeret om eventuelle returneringer af disse til Nigeria. Derfor er agenterne ofte til stede i lufthavnen for at modtage de returnerede kvinder. Såfremt repræsentanter for nigeriansk politi, statslige institutioner såsom NAPTIP eller Non-Governmental Organisations (NGO'er) som Women Trafficking and Child Labour Eradication Foundation (WOTCLEF) eller Idia Renaissance ikke er til stede for at modtage de returnerede kvinder, vil agenterne straks tage sig af dem. Nwanedo understregede, at det ikke er agenternes hensigt at straffe eller forfølge de returnerede kvinder. Agenternes tilstedeværelse i lufthavnen skyldes, at de vil forsøge at tilbagesende de returnerede kvinder til Europa snarest muligt.

Nwanedo forklarede, at han selv ved flere lejligheder er mødt op i lufthavnen i Lagos i forbindelse med ankomsten af returnerede kvinder, der er ofre for menneskehandel. Formålet med dette har været at modtage disse og sikre, at de ikke bliver forsøgt sendt til Europa af agenter.

De Cataldo kunne ikke afvise, at et offer for menneskehandel ved hjemkomsten til Nigeria kan risikere at blive udsat for afpresning af agenten eventuelt med det formål på ny at sende vedkommende tilbage i prostitution i Europa. Men problemet kan kontrolleres ved at advisere NAPTIP eller IOM, der har adgang til lufthavnen, på forhånd, således at der findes personer i lufthavnen, som kan tage vare på det pågældende offer for menneskehandel.

De Cataldo oplyste, at IOM og Irland har en aftale, der blandt andet indebærer, at IOM stiller befordring til rådighed i lufthavnen for hjemvendte ofre for menneskehandel. Dette betyder, at ofrene føler sig sikre ved hjemkomsten, ligesom myndighederne i lufthavnen er tilfredse med, at den logistiske del af problemet bliver løst af IOM.

Nwanedo oplyste, at han ikke havde oplysninger om, at ofre for menneskehandel er blevet udsat af overgreb fra agenter i Nigeria. Agenterne er ikke organiserede eller magtfulde på nogen måde, og Nwanedo har ved flere lejligheder selv jaget agenter bort fra lufthavnen i Lagos i forbindelse med modtagelsen af udsendte kvinder fra Europa. Nwanedo tilføjede, at agenterne normalt agerer på individuel basis, og de udnytter svage og sårbare unge kvinder med henblik på at tjene lette penge.

Nwanedo kendte ikke til eksempler på, at hjemvendte kvinder, der ikke har tilbagebetalt deres gæld, er blevet dræbt eller forfulgt af hverken *ju-ju* præster, "madams" eller agenter ved hjemkomsten til Nigeria. I forlængelse heraf understregede Nwanedo, at udsendelsesspørgsmålet på ingen måde

Menneskehandel (trafficking) i Nigeria

drejer sig om beskyttelsesbehov, men alene er et praktisk, økonomisk forhold, herunder især muligheden for integration i Nigeria.

NAPTIP oplyste, at der ikke er oplysninger om, at ofre for menneskehandel er blevet dræbt af agenter, eller at trusler er blevet ført ud i livet. NAPTIP forklarede, at menneskehandel er ulovligt i Nigeria, og at forholdet straffes hårdt. Agenterne vil derfor ikke risikere at blive afsløret og arresteret ved at forfølge de ofre for menneskehandel, som vender tilbage til Nigeria uden at have betalt deres gæld til agenterne.

NAPTIP tilføjede, at agenterne i Nigeria kun er løst organiseret i modsætning til de mere sammenknyttede netværk i modtagerlandene og særligt i Italien. Det er desuden stadig mere vanskeligt for agenterne at arbejde i Nigeria, fordi de nigerianske myndigheder har øget fokus på menneskehandel.

NAPTIP har i et enkelt tilfælde betalt gælden til en agent for et offer for menneskehandel, som nægtede at arbejde som prostitueret i udlandet, og som var blevet truet med, at hun ville blive smidt i havet. NAPTIP understregede, at alle ofre for menneskehandel kan opnå beskyttelse hos NAPTIP.

Nwanedo fastholdt, at kvinder, der repatrieres eller udsendes til Nigeria og som endnu ikke har tilbagebetalt deres gæld til en agent, ikke vil være i risiko for overgreb fra agentens side. Agenterne kan intet gøre for at opkræve gælden, idet ethvert forsøg på at intimidere ofret eller dennes familie vil føre til en eksponering af agenten over for politi og andre myndigheder, herunder ikke mindst NAPTIP. Nwanedo forklarede, at en agent naturligvis altid kan forsøge at lokke ofret til atter at rejse udenlands, men vil kvinden ikke dette, er der intet agenten kan gøre for at tvinge sin vilje igennem, og agenten vil ikke kunne forfølge sine ofre. I dagens Nigeria, hvor der er masser af kvinder, der frivilligt ønsket at rejse, og som agenterne kan tjene penge på, vil ingen agent bruge sin tid på, at opspore de kvinder, som måtte have påført dem et tab. Nwanedo understregede atter, at der ikke er nogen som helst mulighed for, at en agent vil kunne inddrive sit eventuelle tilgodehavende, og agenter vil ikke have mulighed for at føre en sådan gældssag for domstolene. Nwanedo forklarede, at det ville være "rent selvmord" af agenten at forsøge dette.

Nwanedo understregede, at han anså det som ren forstillelse, når nigerianske ofre for menneskehandel i Danmark giver udtryk for en meget stærk frygt for at blive returneret til Nigeria. Denne udtrykte frygt skyldes alene det forhold, at kvinderne absolut ikke ønsker at vende tilbage til Nigeria, idet de for enhver pris vil søge at forblive i Danmark for at tjene penge og leve et vestligt liv, selv under de betingelser, der er dem givet som prostituerede. Livet som prostitueret i Danmark eller andre europæiske lande betragtes som langt bedre end det liv, kvinderne kan forvente hjemme i Nigeria.

Nwanedo tilføjede, at nogle af ofrene for menneskehandel er fuldstændig klar over, at de ved at returnere for tidligt til Nigeria, uanset om det sker frivilligt eller under tvang, vil blive betragtet som tabere, der ikke var i stand til at klare sig i Europa, af deres bekendtskabskreds. De vil imidlertid ikke blive miskrediteret på grund af deres beskæftigelse som prostituerede, og de vil ikke blive udsat for nogen form for overgreb fra hverken myndigheder, agenter eller andre. Nwanedo tilføjede dog, at man naturligvis ikke helt kan udelukke, at familieoverhoveder, der har pantsat eller solgt jord eller anden ejendom for at skaffe penge til deres datters eller kvindelige ægtefælles rejse til Europa, bliver alvorligt skuffede eller vrede, såfremt en datter eller en ægtefælle vender hjem, førend investeringen har givet det forventede afkast.

Nwanedo vurderede, at langt størstedelen af de nigerianske kvinder, der er ofre for menneskehandel, er udrejst af Nigeria efter eget ønske, og det er som regel også de, der protesterer mest højlydt, såfremt de tvinges til at rejse hjem igen.

Nwanedo forklarede, at de nigerianske ofre for menneskehandel i Danmark, der afviser at samarbejde med dansk politi om at afsløre de agenter, der har bragt dem til Danmark, ikke gør dette af frygt for repressalier fra agenter, men alene fordi de ønsker at blive i Danmark. Nwanedo afviste på det bestemteste, at ofrene er i risiko for overgreb fra agenternes side, såfremt de samarbejder med dansk politi og medvirker til at afsløre agenternes identitet. Selv i de tilfælde, hvor ofrene medvirker til at agenter, der opholder sig i Nigeria, bliver anholdt, er der ikke risiko for at de vil være i risiko for overgreb i Nigeria. Nwanedo tilføjede, at agenter i Nigeria, der bliver afsløret af ofre for menneskehandel, bliver anholdt af myndighederne. Der er flere eksempler på, at agenter, der har befundet sig i lufthavne i Nigeria i forbindelse med ankomsten af udsendte kvinder, er blevet anholdt af myndighederne. Nwanedo forklarede, at disse forhold ikke længere har pressens opmærksomhed, og den rapporterer derfor kun sjældent om sådanne anholdelser eller følger op på disse begivenheder.

Nwanedo gjorde opmærksom på, at man på ingen måde kan sammenligne nigerianske agenter, der beskæftiger sig med menneskehandel af kvinder med for eksempel internationale narcoagenter. De sidstnævnte er velorganiserede og alvorlige forbrydere, mens agenter engageret i menneskehandel ikke har et organiseret netværk og på ingen måde har magt til at efterstræbe deres ofre.

Vedrørende opholdet i modtagelsescentrene oplyste Jens Erik Grøndahl, Deputy Head of Mission, Royal Norwegian Embassy, Abuja, at det var hans opfattelse, at der ikke forekommer tvang med henblik på at få ofrene til at samarbejde med myndighederne. Grøndahl forklarede, at hele spektret findes repræsenteret blandt ofrene for menneskehandel, det vil sige fra de helt frivillige til de, som er blevet tvunget til at deltage. Grøndahl pegede dog i samme forbindelse på, at agenterne næppe har ressourcer til at forfølge deres ofre i Nigeria, såfremt de måtte ønske at gøre dette. Imidlertid afviste Grøndahl, at agenterne ikke har et fungerende netværk med henblik på at rekruttere kvinder til menneskehandel. Dette netværk er dog ikke af en sådan karakter, at det kan benyttes til at opspore hjemvendte ofre for menneskehandel.

4.1.1 NAPTIPs vidnebeskyttelsesprogram og efterforskning

NAPTIP forklarede, at organisationen har et vidnebeskyttelsesprogram i Kano i den nordlige, muslimske del af landet, som har til formål at beskytte de ofre for menneskehandel, som indvilliger i at samarbejde med NAPTIP med henblik på at retsforfølge agenter. NAPTIP oplyste, at der findes eksempler på, at familiemedlemmer til disse ofre for menneskehandel har modtaget trusler for at forhindre ofrene i at vidne mod agenter, men der er ingen eksempler på, at truslerne er blevet ført ud i livet.

De Cataldo bekræftede, at mange ofre for menneskehandel ikke er særligt informative vedrørende deres situation, hvilket gør det vanskeligt at afgøre, hvem der er ofre for menneskehandel. En mulighed er at give et muligt offer for menneskehandel en midlertidig opholdstilladelse og dermed få tid til at opbygge tillid mellem myndighederne og den pågældende person. I den forbindelse oplyste De Cataldo, at det er IOMs anbefaling, at ofre for menneskehandel tilbydes assistance og ikke udsendes til hjemlandet ved tvang, og han understregede, at et offer for menneskehandel er en person, der har været udsat for en kriminell handling.

De Cataldo pegede i samme forbindelse på, at en del ofre for menneskehandel i Italien har en midlertidig opholdstilladelse i landet, hvilket imidlertid gør det vanskeligt at assistere dem med at blive integreret i Nigeria.

De Cataldo pegede endvidere på, at i det øjeblik et offer for menneskehandel sendes tilbage til hjemlandet, betyder dette fra et efterforskningsmæssigt synspunkt, at man fjerner beviset og dermed får sværere ved at retsforfølge bagmændene. Imidlertid var det også De Cataldos opfattelse, at såfremt det efter nogle måneder fortsat ikke er muligt at få et offer for menneskehandel i tale, og pågældende nægter at oplyse om sine forhold, er der ikke meget mere at gøre. I den forbindelse pegede De Cataldo på, at ofre for menneskehandel ofte er traumatiserede og generelt ikke vidende om, hvad der foregår endside om deres egen situation, hvorfor det er vigtigt, at forsøge at opbygge tillid og fortrolighed til den pågældende person, ligesom det er vigtigt at få klarhed over, hvilke forestillinger offeret har om sin fremtid. Sidstnævnte handler ikke alene om hjælp til at skabe en levevej, men også om at offeret får ”ro i sindet”.

4.2 Risiko for overgreb fra myndigheder eller slægtninge

Delegationen forklarede Nwanedo, at mange af de unge nigerianske kvinder, herunder mindreårige piger, som opholder sig i Danmark og som samles op af dansk politi på gaden eller som opholder sig på centre i Danmark, ofte giver udtryk for en voldsom frygt for at skulle vende tilbage til Nigeria. Nwanedo blev desuden oplyst om, at det er almindeligt, at disse kvinder søger asyl i Danmark.

Nwanedo afviste på det bestemteste, at denne frygt bunder i et reelt behov for beskyttelse i asylretlig forstand. Disse kvinder er på ingen måde i risiko for overgreb fra hverken myndigheder, agenter eller andre ved en tilbagevenden til Nigeria. Såfremt myndighederne i Nigeria på forhånd er blevet orienteret om udsendelser af kvindelige ofre for menneskehandel, vil nigeriansk politi møde de udsendte ved ankomsten i lufthavnen og afhøre dem om deres forhold. Det forhold, at en kvinde har været i udlandet og arbejdet som prostitueret, vil ikke give anledning til problemer med myndighederne. Det er alene myndighedernes interesse at undersøge, hvorvidt der er tale om menneskehandel samt at identificere vedkommende. De returnerede vil maksimalt blive tilbageholdt i 12 timer af politiet. Nwanedo kendte ikke til eksempler på, at returnerede kvinder er blevet tilbageholdt i længere tid end de 12 timer, eller at returnerede er blevet udsat for nogen form for overgreb i forbindelse med hjemkomsten.

De Cataldo kunne ikke afvise, at enkeltpersoner i politiet, NAPTIP eller andre myndigheder er involveret i menneskehandel, men han udtrykte stor tillid til NAPTIPs arbejde. I lufthavnen er flere myndigheder engageret i et screene personer (blandt andet Federal Nigeria Police Force (NPF), Nigerian Immigration Service (NIS), National Drug Law Enforcement Agency (NDLEA) og i nogle tilfælde også NAPTIP), der indrejser i Nigeria, hvilket mindsker risikoen for, at myndigheds personer på individuelt plan kan misbruge deres magt overfor hjemvendte ofre for menneskehandel. De Cataldo pegede i øvrigt på, at bekymringen for, at agenter kan have infiltreret myndigheder ligeledes kan rejses med hensyn til NGO'er. De Cataldo havde dog ikke kendskab til eksempler på, at dette skulle være tilfældet. Han oplyste, at NAPTIP foretager en undersøgelse af NGO'er, førend de bliver godkendt som partnere. NAPTIP er det organ i Nigeria, som har det overordnede ansvar for kampen mod menneskehandel, hvilket også er grundet til, at IOM samarbejder med NAPTIP.

Nwanedo kunne ikke udelukke, at kvinder, der er kommet hjem til deres familie, førend de har tjent tilstrækkeligt med penge til at investeringen har kunnet betale sig, udsættes for overgreb fra deres egen familie. Han havde dog ingen oplysninger om at dette er forekommet.

De Cataldo forklarede, at spørgsmålet om beskyttelse af ofre for menneskehandel snarere er et spørgsmål om integration af ofrene ind i det nigerianske samfund, end det er et spørgsmål om beskyttelse i en asylmæssig forstand. De Cataldo fandt, at et offer for menneskehandel må igennem en proces, der fører til en erkendelse af, at vedkommende må vende hjem til Nigeria.

Efter De Cataldos opfattelse har ofre for menneskehandel været udsat for en forbrydelse, men de har ikke været udsat for forfølgelse i asylmæssig forstand. Den beskyttelse, som ofrene har krav på, er derfor heller ikke en beskyttelse mod forfølgelse men derimod beskyttelse mod kriminalitet.

De Cataldo oplyste, at forbindelsen mellem menneskehandel og asyl optræder, fordi agenterne opfordrer ofrene for menneskehandel til at ansøge om asyl, hvis de bliver samlet op af politi eller andre myndigheder, med det formål at forlænge den periode, hvor kvinderne kan opholde sig i udlandet og tjene penge til agenterne.

Nwanedo var vidende om, at visse europæiske landes myndigheder yder afviste kvindelige nigerianske asylansøgere, der er ofre for menneskehandel, en kortere eller længere beskyttelsesperiode førend de udsendes til hjemlandet. Han mente dog ikke, at en sådan beskyttelsesperiode vil kunne ændre på de berørte kvinders sikkerhedssituation. Nwanedo understregede, at ingen af disse kvinder har et beskyttelsesbehov, men de har derimod behov for at kunne integreres i det nigerianske samfund og komme ud af prostitution som levevej.

På denne baggrund var Nwanedo af den opfattelse, at den eneste måde, hvorpå man kan anspore ofre for menneskehandel til at samarbejde med danske myndigheder om afsløring af menneskehandlere, er ved at tilbyde disse permanent opholdstilladelse i Danmark. Det blev atter understreget, at kvinderne ikke har noget som helst at frygte ved at samarbejde med danske myndigheder.

5. Integrationsstøtte til returnerede ofre for menneskehandel

Nwanedo oplyste, at der findes mange nigerianske NGO'er som støtter ofre for menneskehandel med at blive integreret i Nigeria. Dertil kommer et antal statslige institutioner, der arbejder med at modtage, støtte og integrere ofre for menneskehandel. De tre vigtigste aktører i den forbindelse er NAPTIP, WOTCLEF og Idia Renaissance.

De Cataldo bekræftede, at der i Nigeria er mulighed for, at ofre for menneskehandel kan få støtte fra myndigheder eller NGO'er, men påpegede samtidig, at disse generelt er svage.

Nwanedo forklarede, at Catholic Secretariat/Caritas Nigeria gennem en årrække har bistået kvindelige ofre for menneskehandel med at blive modtaget og integreret i Nigeria. Dette sker ofte i et samarbejde med NGO'er i Europa. Catholic Secretariat/Caritas Nigeria interviewer ofrene ved hjemkomsten til Nigeria, og de modtager rådgivning om deres muligheder for integration, hvorefter de som regel sendes til modtagelsescentre rundt omkring i landet. Der findes sådanne modtagelsescentre i alle stater i Nigeria. Disse drives af Catholic Secretariat/Caritas Nigeria og ledes normalt af nonner.

Nwanedo forklarede, at der findes mange lokale NGO'er i Nigeria, som på forskellig måde støtter hjemvendte ofre for menneskehandel. Catholic Secretariat/Caritas Nigeria har således et Justice, Development and Peace program, der støtter disse kvinder. Dette program findes i samtlige Nigerias stater. Hjemvendte eller returnerede ofre for menneskehandel overføres således til deres hjemegn ved hjælp af programmet, og Catholic Secretariat/Caritas Nigeria formidler endvidere kontakter mellem lokale nigerianske NGO'er og NGO'er i Europa, som tager sig af nigerianske kvinder, der står over for udsendelse til Nigeria. Det er Caritas Nigerias hovedkontor hos Catholic Secretariat i Lagos, som har ansvaret for den overordnede koordination af disse kontakter mellem de berørte kvinder i Europa og deres hjemegn.

Samarbejdet mellem Catholic Secretariat/Caritas Nigeria og NGO'er i Europa betyder blandt andet, at en kvinde, der står over for udsendelse til Nigeria, bliver interviewet af en NGO i det land, som hun befinder sig i. Den samme NGO bistår kvinden med en række praktiske forhold, således at hun kan komme hjem i værdighed og sikkerhed.

Nwanedo forklarede, at der er flere initiativer, som udenlandske myndigheder kan tage med henblik på at lette processen med at returnere nigerianske kvinder, der er ofre for menneskehandel, og hjælpe dem med at blive integreret i det nigerianske samfund. For det første er det af stor betydning, at de berørte kvinder er blevet oplyst om, hvem der kan modtage og støtte dem ved ankomsten til Nigeria. Det er også vigtigt, at de udsendte kvinder kan modtage rådgivning straks efter ankomsten. Endeligt er det på længere sigt vigtigt, at de pågældende får mulighed for at få sig en praktisk uddannelse i hjemlandet. Såfremt dette forsømmes, er der generelt risiko for, at de atter vil forsøge at rejse til Europa.

Nwanedo oplyste, at Catholic Secretariat/Caritas Nigeria og den tyske NGO Solidarity with women in distress! – Solidarität mit Frauen in Not! (SOLWODI) ved flere lejligheder har indgået skriftlige aftaler vedrørende integrationsstøtte til nigerianske kvinder, der er ofre for menneskehandel, og som udsendes til hjemlandet af tyske myndigheder. Det er det tyske udviklingsministerium, Bundesministerium für Wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ), der stiller økonomiske midler til rådighed for kvinder fra udviklingslande, der ønsker at forlade Tyskland og

vende hjem med henblik på at blive selvforsørgende i deres hjemland. SOLWODI modtager disse midler og er ansvarlig for administrationen af dem. Herefter er det op til SOLWODI at overføre midler til den NGO, som man samarbejder med i udlandet, i dette tilfælde Caritas Nigeria.

I de fleste tilfælde drejer aftalerne mellem Catholic Secretariat/Caritas Nigeria og SOLWODI sig om, at de berørte kvinder modtager et beløb svarende til 150 Euro per måned i en overgangsperiode på tre måneder. I løbet af denne periode bliver det aftalt med de udsendte, hvad de herefter skal beskæftige sig med. Aftalen indeholder tillige beslutninger om et praktisk uddannelsesforløb for eksempel en uddannelse som syerske eller frisør. Det samlede beløb til denne integrationsstøtte vil maksimalt være på 8.000 Euro. Halvdelen af dette beløb dækker udgifter til kvindens uddannelse, og den anden halvdel dækker udgifter til kvindens bosættelse. Også kvinder som allerede er gift, men som har været ofre for menneskehandel, kan modtage støtte til integration i Nigeria. Nwanedo oplyste, at Catholic Secretariat/Caritas Nigeria i 2006 genbosatte i alt tre kvinder, som havde gennemgået et 12 måneders uddannelsesforløb.

De Cataldo fandt, at den samlede støtte på 8.000 Euro, som Catholic Secretariat i Lagos i samarbejde med SOLWODI tilbyder hjemvendte ofre for menneskehandel, er meget generøs og i realiteten meget vel kan virke som en tiltrækningsfaktor. De Cataldo mente, at det afgørende er, at man kommer i dialog med det enkelte offer.

Delegationen forklarede Nwanedo, at danske myndigheder, der returnerer afviste asylansøgere til udlandet, returnerer disse enkeltvis og ikke i større grupper i for eksempel chartrede fly. Nwanedo tilsluttede sig helt og holdent denne praksis og tilføjede, at Catholic Secretariat/Caritas Nigeria gerne vil modtage udsendte ofre for menneskehandel fra Danmark, såfremt organisationen underrettes om forestående udsendelser. Catholic Secretariat/Caritas Nigeria vil i så tilfælde være til stede i lufthavnen og dermed medvirke til at sikre, at den returnere ikke straks bliver modtaget af en agent.

Nwanedo oplyste, at Catholic Secretariat/Caritas Nigeria samarbejder med italienske, spanske og tyske NGO'er, men man har ikke samarbejdet med andre NGO'er i europæiske lande. Den bedste måde, hvorpå Danmark kan støtte integrationen af kvindelige ofre for menneskehandel i Nigeria, er at samarbejde med for eksempel Catholic Secretariat/Caritas Nigeria eller andre internationale NGO'er i landet.

6. Samarbejde med NAPTIP og IOM

De Cataldo oplyste, at IOMs samarbejde med Nigerias myndigheder dels hviler på en generel samarbejdsaftale med myndighederne i landet og dels et *Memorandum of Understanding* fra januar 2004 vedrørende samarbejdet mellem IOM og NAPTIP.

De Cataldo forklarede, at IOM og de nigerianske myndigheder er i færd med, at udarbejde et udkast til en manual, *National Policy for Counselling and Rehabilitation of Victims of Trafficking*, der beskriver den standardprocedure, som alle, der ønsker at assistere Nigeria med integration af ofre for menneskehandel, bør følge. Udkastet til manualen omfatter retningslinjer og tjeklister vedrørende alle tænkelige praktiske aspekter vedrørende integration af og assistance til ofrene for menneskehandel. Det kan for eksempel være retningslinjer til NGO'er, der arbejder med sundhed og adgang til lægebehandling, tilbud om adgang til mikrokredit-programmer som hjælp til at skabe en indtægt med videre. Desuden indeholder udkastet til manualen procedurer for monitorering af de enkelte ofres sagsforløb. De Cataldo oplyste, at alle informationer bliver opbevaret i en database af NAPTIP. IOM har arbejdet med NAPTIP om manualen i henved et år, og den forventes færdig om cirka to år.

De Cataldo oplyste, at IOM ikke kan dele udkastet til *National Policy for Counselling and Rehabilitation of Victims of Trafficking*, førend manualen er endelig. I den forbindelse udtrykte De Cataldo håb om, at nogle europæiske lande vil bidrage med midler til at sikre, at manualen bliver gjort endelig færdig. De Cataldo pegede ligeledes på, at der er behov for at skaffe midler til nedsættelsen af arbejdsgrupper i samtlige Nigerias 36 stater, idet der i dag kun er arbejdsgrupper i 22 stater.

Nwanedo pegede på, at udenlandske myndigheder, der ønsker at samarbejde direkte med NGO'er såsom WOTCLEF og Idia Renaissance, bør være bevidste om, at disse institutioner er at betragte som statslige organisationer. Nwanedo forklarede, at disse organisationer begge ledes af personer, med nær familiær tilknytning til ledende politikere. Nigeria er kendt for at have et meget højt korruptionsniveau, og enhver partner bør derfor være opmærksom på risikoen for korruption og mangel på gennemsikuelighed i det hele taget. Nwanedo havde dog ingen konkrete oplysninger, der eventuelt kunne bekræfte, at NAPTIP er ramt af korruption.

De Cataldo forklarede, at efter hans bedste opfattelse gør NAPTIP et stort og reelt stykke arbejde, hvilket blandt andet understreges af det forhold, at NAPTIP anses for at være førende i både Vestafrika og i hele Afrika. Således assisterer NAPTIP andre lande gennem regionale aftaler med at opbygge lignende institutioner og systemer eksempelvis i Cameroun. Desuden har NAPTIP indgået samarbejdsaftaler med Storbritannien vedrørende bekæmpelse af menneskehandel og med Italien vedrørende organiseret kriminalitet.

De Cataldo understregede, at NAPTIP i IOMs øjne er en troværdig samarbejdspartner, og at NAPTIP er det organ i Nigeria, som på en struktureret vis hjælper ofre for menneskehandel.

De Cataldo pegede på, at NAPTIP for eksempel gerne vil deltage i oplysningsarbejde i de lande, hvortil nigerianske ofre for menneskehandel bliver sendt. Det vil blandt andet omfatte oplysning til ofrene om, hvad der reelt sker dem ved en tilbagevenden til Nigeria og hvilke muligheder for assistance, der findes i Nigeria, med det formål at afmystificere hele emnet.

De Cataldo oplyste, at der findes agenter i Europa, og at det derfor er vigtigt, at man i de europæiske lande efterforsker og forsøger at retsforfølge disse. NAPTIP har kapacitet til at efterforske sager, hvor nigerianske agenter er aktive, og fordi NAPTIP har et grundigt kendskab til hele problemet, kan NAPTIP assistere eksempelvis dansk politi og således effektivisere kampen mod menneskehandel. Træning af eksempelvis dansk politi hos NAPTIP er et mellemstatsligt anliggende, og De Cataldo understregede, at det er vigtigt, at indsatsen mod menneskehandel bringes op på europæisk plan, for at den kan få størst mulig effekt.

Det britiske politis Fraud Unit træner NAPTIP, og De Cataldo pegede på, at NAPTIP muligvis kunne være interesseret i hjælp til at styrke arbejdet med at få klarhed over pengestrømmene i forbindelse med menneskehandel fra Nigeria.

Integration af ofre for menneskehandel kan have flere former, men De Cataldo henviste særligt til, at ofre bør få adgang til programmer, der kan sikre dem en levevej eksempelvis gennem mikrokredit-programmer eller NAPTIPs integrationsprogram.

NAPTIPs ledelse gav udtryk for, at man meget gerne vil indlede et samarbejde med danske myndigheder vedrørende identifikation af ofre for menneskehandel med henblik på at sikre, at disse behandles i overensstemmelse med Palermo Protokollen.⁴ NAPTIP ville endvidere gerne samarbejde med danske myndigheder om rehabilitering af ofrene, herunder til at sikre, at disse modtager støtte til genbosætning i Nigeria, modtager en medicinsk undersøgelse og får støtte til uddannelse eller jobtræning.

NAPTIP oplyste, at man har etableret et velfungerende samarbejde med Storbritannien og Italien ligesom man er i færd med at indgå en samarbejdsaftale med Norge. Dertil kommer, at NAPTIP indgår i et regionalt samarbejde med hovedsæde i Cotonou i Benin.

NAPTIP ønsker at indgå mellemstatslige aftaler vedrørende menneskehandel med det formål at forbedre det forebyggende arbejde, at kunne give ofrene for menneskehandel et bedre udgangspunkt for deres fremtidige tilværelse ved en tilbagevenden til Nigeria og at forbedre arbejdet med at retsforfølge agenterne. Endelig forklarede NAPTIP, at de lande, der traditionelt har modtaget flest nigerianske ofre for menneskehandel, er blevet bedre til at håndtere problemet, og agenterne er nu ved at orientere sig mod nye lande. På den baggrund kan det være en god idé at indgå i et samarbejde med NAPTIP for dermed at afskrække agenterne.

Nwanedo bekræftede, at agenterne i de senere år har rettet blikket mod det nordlige Europa, herunder også Skandinavien.

NAPTIP udtrykte ønske om, at udenlandske myndigheder, der står over for at udsende ofre for menneskehandel til Nigeria, sender detaljerede oplysninger om den pågældende til NAPTIP forud for udsendelsen. Dette vil lette NAPTIPs arbejde med at identificere de pågældende kvinder og afdække deres behov for hjælp.

Efter NAPTIPs opfattelse burde alle lande, der modtager ofre for menneskehandel, overveje at tilbyde ofrene hjælp til at blive integreret i samfundet i Nigeria efter hjemkomsten. Dette vil

⁴ United Nations General Assembly, *Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children*

mindske risikoen for, at de samme ofre for menneskehandel bliver overtalt til at rejse til udlandet på ny.

6.1 Norges samarbejde med IOM og NAPTIP

De Cataldo oplyste, at Norge i slutningen af 2005 for IOM fremsatte et forslag til en aftale, der omhandler IOMs inddragelse i modtagelse i Nigeria af nigerianske kvinder, der er ofre for menneskehandel til Norge. Norge har nu godkendt indholdet i dette aftaleforslag mellem Norge og IOM.

Ifølge De Cataldo interviewer norsk politi mulige ofre for menneskehandel og sender de sager, hvor man finder, at der er tale om ofre, til IOM, men i sidste instans er det NAPTIP, der afgør om en person er offer for menneskehandel.

Grøndahl forklarede, at Norge endnu ikke har et formaliseret samarbejde med NAPTIP eller andre nigerianske myndigheder, men man er i færd med at overveje en samarbejdsform. Imidlertid har ambassaden endnu ikke afgjort om NAPTIP vil være den rigtige samarbejdspartner. Ambassaden har dog haft møder med den britiske High Commission og den italienske ambassade i Abuja, som begge har oplyst, at de har et tilfredsstillende samarbejde med NAPTIP. Den norske ambassade har ingen grund til at formode, at der eksisterer finansielle uregelmæssigheder i NAPTIP, og NAPTIP har faktisk modtaget yderligere ressourcer de seneste år. Disse ressourcer er især blevet givet til at forbedre NAPTIPs efterforskningsaktiviteter. I dag er NAPTIP således langt mere aktiv over hele landet, og det er på den baggrund lykkedes NAPTIP at føre flere sager vedrørende menneskehandel for domstolene. I foråret 2006 lykkedes det således NAPTIP at få dømt mellem tre og fem agenter for menneskehandel.

Grøndahl oplyste, at Norge har udarbejdet et udkast til en samarbejdsaftale med IOM, men allerede i november 2006 indgik Norge en overordnet samarbejdsaftale med IOM i Genève vedrørende menneskehandel fra alle lande i verden, hvorfra der ankommer ofre til Norge. Desuden er Norge i færd med at indgå en konkret aftale med IOM og NAPTIP om modtagelse i Nigeria af 20 kvindelige ofre for menneskehandel årligt. Aftalen går blandt andet ud på, at de udsendte kvinder vil blive modtaget ved ankomsten til Nigeria af en repræsentant for henholdsvis IOM og NAPTIP. Aftalen vil også indebære, at Norge støtter oprettelsen af modtagelsescentre i Abuja og i Benin City samt yder lån til de udsendte i form af mikrokredit-programmer. Grøndahl forklarede, at den norske minister for udviklingssamarbejde vil besøge Nigeria i slutningen af januar 2007 og i den forbindelse forventes det, at Norge vil underskrive en endelig samarbejdsaftale med IOM i Nigeria. Aftalen har et budget på 300.000 US\$.

Den nigerianske avis Daily Trust rapporterede den 1. februar 2007, at Norge som et led i sit samarbejde med IOM i Nigeria har aftalt at yde en bistand på i alt 38.000.000 Naira. Denne støtte skal dels gå til direkte støtte, beskyttelse og monitorering af 20 kvindelige ofre for menneskehandel, der skal repatrieres fra Norge, og dels til at styrke Nigerias kapacitet til at rehabilitere og integrere ofre for menneskehandel.

Daily Trust rapporterede videre, at den norske minister for udviklingssamarbejde, som underskrev aftalen på vegne af Norge, har erklæret, at migration, der under normale omstændigheder bidrager til økonomisk vækst og udvikling, nu er ramt af menneskehandel. Ministeren tilføjede ifølge Daily Trust, at Norge også vil yde direkte assistance til de nigerianske kvinder i Norge, som ønsker at rejse hjem frivilligt.

I samme forbindelse oplyste Daily Trust, at Carol Ndaguba, Executive Secretary/Chief Executive, NAPTIP, ved underskrivelsesceremonien erklærede, at "receiving and sending countries" must adopt a stakeholders approach" which would act as an impenetrable obstacle against trafficking in order for them to fight against the crime effectively".⁵

Grøndahl forklarede videre, at Italien støtter lokale NGO'er i Benin City, der arbejder med kvindelige ofre for menneskehandel. I forlængelse heraf overvejer Norge, hvorvidt man skal støtte Idia Renaissance, NGO'en Girl's Power Initiative samt en sammenslutning af nonner, der alle arbejder med at støtte og integrere kvindelige ofre for menneskehandel i Benin City. Grøndahl understregede, at der findes et antal potentielle samarbejdspartnere i Benin City, som det kan være relevant at overveje et samarbejde med. Desuden er IOM allerede til stede i Benin City, hvor organisationen samarbejder med NAPTIP. Grøndahl tilføjede, at der kan være grund til at være omhyggelig i forbindelse med et direkte samarbejde med myndigheder i Nigeria, og derfor har Norge i første omgang valgt at samarbejde med myndighederne gennem IOM.

Grøndahl forklarede, at NAPTIP samarbejder med IOM om driften af modtagelsescentre i Abuja, Lagos og Benin City, og det er disse centre, som Norge gerne vil etablere et samarbejde med.

Grøndahl forklarede, at Norge har oplevet en meget voldsom stigning i antallet af indrejste kvinder fra Nigeria, der er ofre for menneskehandel. Den norske NGO Pro-Centret i Oslo har således oplyst, at den i 2003 kun registrerede to kvindelige ofre for menneskehandel fra Nigeria. I 2005 registrerede Pro-Centret imidlertid hele 500 kvindelige ofre for menneskehandel fra Nigeria.

Grøndahl forklarede, at Norge tillige har planer om at indlede et politisamarbejde med Nigeria. Dette samarbejde skal især dreje sig om efterforskning i sager om menneskehandel. På grund af det planlagte præsidentvalg i Nigeria i april 2007 er der endnu ikke sket en konkretisering af disse planer. Endvidere har IOM fremlagt et forslag til, hvorledes Norge kan bidrage til kapacitetsopbygning af det nigerianske politi.

⁵ Daily Trust, *Norway Gives Trafficked Persons N38m*, February 1, 2007. (<http://allafrica.com/stories/200702010394.html>)

7. Konsulterede organisationer, myndigheder og personer

Aiyegbusi, O. A., Director (Public Enlightenment), National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

Babandede, M., Director (Investigation & Monitoring), National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

Bala, A., Assitant Director (Administration), National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

De Cataldo, Tomasso, Chief of Mission, International Organization for Migration (IOM), Abuja.

Grøndahl, Jens Erik, Deputy Head of Mission, Royal Norwegian Embassy, Abuja.

Haruna, U. S., Director (Legal & Prosecution), National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

Kuffon, R. A., Director (P.R.S.), National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

Ndaguba, Carol N., Executive Secretary/Chief Executive, National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

Nwanedo, Barth Onyema, Director, Catholic Secretariat of Nigeria, Caritas Nigeria, Lagos.

Ogbonna, O. C., PA – ES/CEO, National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

Oguejiofor, Lily N., Director (Counseling & Rehabilitation), National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP).

Orakwue, A., Head (Media & Communication), National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

Shaibu, A. O., Deputy Director (Legal & Prosecution), National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), Abuja.

8. Anvendte forkortelser

BMZ – Bundesministerium für Wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung

IOM – International Organization for Migration

NAPTIP – National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons and Other Related Matters

NDLEA – National Drug Law Enforcement Agency

NGO – Non-Governmental Organisation

NIS – Nigerian Immigration Service

NPF – Federal Nigeria Police Force

SOLWODI – Solidarity with women in distress! – Solidarität mit Frauen in Not!

WOTCLEF – Women Trafficking and Child Labour Eradication Foundation